

ZA ĎALŠÍ ROZVOJ FILOZOFIE NA SLOVENSKU

Marxistická filozofia ako vedecký, dialektickomaterialistický svetonázor je teoretickým základom a nástrojom premeny sveta na svet komunistický. Ovládanie marxistickej filozofie je podmienkou tak ekonomicko-politickej ako aj vedecko-kultúrnej komunistickej praxe. Na význam dialektického materializmu pre činnosť komunistických strán poukázala moskovská Deklarácia komunistických a robotníckych strán slovami: „Teoretickým základom marxizmu-leninizmu je dialektický materializmus... Ak marxistická politická strana nevychádza pri skúmaní otázok z dialektiky a materializmu, potom to vedie k jednostrannosti a subjektivismu, ku skostnatelosti myslenia, k odtrhnutiu od praxe a ku strate schopnosti náležitým spôsobom analyzovať veci a javy, k revizionistickým alebo dogmatickým chybám a k chybám v politike.“ Význam filozofickej práce a širokej propagandy vedeckého svetonázoru vzrastá u nás v súčasnom období aj v súvisi s realizáciou uznesení XI. sjazdu KSC, s úlohou dovŕšiť výstavbu socializmu, súčasťou ktorej je aj dovŕšenie socialistickej kultúrnej revolúcie, pod ktorou rozumieme revolučnú premenu myslenia ľudí, formovanie nového človeka s komunistickými názormi a morálkou. Úspechy a súčasné úlohy socialistickej výstavby vyžadujú jednak teoretické rozpracovanie problémov, nastoľovaných praxou, široké teoretické zovšeobecňovanie skúseností, jednak aby si čo najširšie vrstvy pracujúceho ľudu osvojili vedecký svetonázor a uvedomele ho využívali vo svojej práci. Preto strana venuje veľkú pozornosť rozvoju marxistickej filozofie ako aj kádom, ktoré v oblasti filozofie pracujú.

Situáciou vo filozofii na Slovensku zaoberalo sa na jednom zo svojich posledných zasadnutí byro ÚV KSS. Prijalo rad opatrení, ktoré majú prispieť k ďalšiemu rozvoju filozofickej práce, k odstráneniu nedostatkov a zabezpečiť najmä spätosť filozofie s praxou.

Aký je súčasný stav vo filozofii na Slovensku a ktoré sú najnaliehavejšie úlohy v tejto vednej oblasti?

Filozofickí pracovníci na Slovensku dosiahli v posledných rokoch rad úspechov v rozvíjaní a propagovaní marxistickej filozofie. Vyšlo niekoľko hodnotných pôvodných monografií a štúdií z oblasti filozofie, ako sú: St. Felber, *Veda a náboženstvo, Filozofia matematiky*; V. Filkorn, *Predheglovská logika, Metóda vedy*; I. Hrušovský, *Filozofia a veda*; A. Sirácky, *Klérofašistická ideológia ľudáctva*; J. Bodnár, *O súčasnej filozofii v USA*, kolektívna práca *Kapitoly z dejín slovenskej filozofie*, ďalej niektoré štúdie a články L. Szántóa, M. Topolského, L. Hanzela atď. O vysokej úrovni niektorých pôvodných prác slovenských filozofov svedčí skutočnosť, že vyvolali záujem aj v zahraničí. V Sovietskom sväze vyšla napríklad kniha J. Bodnára *O súčasnej filozofii v USA*, v NDR sa pripravuje vydanie Filkornovej knihy *Metóda vedy*.

Skúsenosti z ideologického života strany a z vedeckej práce však ukazujú, že *filozofia na Slovensku aj napriek týmto úspechom zaostáva za potrebami spoločnosti*. Preto zvýšenú pozornosť pri hodnotení jej súčasného stavu treba venovať skúmaniu jej nedostatkov, príčin, ktoré tieto nedostatky plodia a ktoré treba odstrániť v záujme jej ďalšieho úspešného rozvoja.

Analýza súčasného stavu vo filozofii na Slovensku ukazuje, že príčiny takejto situácie sú tak subjektívnej, ako aj objektívnej povahy.

Vývin slovenského filozofického myslenia charakterizujú niektoré zvláštnosti. *Súčasnú dialektikomaterialistické myslenie sa nemôže opierať o bohatšie tradície filozofie, najmä materialistickej filozofie*. Filozofické myslenie rozvíjali v minulosti na Slovensku len okrajove rozliční kultúrni pracovníci. Buržoázna filozofia v XIX. storočí neprekročila rámec idealistického svetonázoru. Marxistická filozofia mohla pri svojom prenikaní na Slovensko nadväzovať jedine na niektoré prvky dialektiky.

Ani po preniknutí marxizmu na Slovensko koncom XIX. storočia nemožno dlhší čas hovoriť o skutočnom rozvíjaní teoretickej práce. Bolo to predovšetkým preto, že sociálnodemokratická strana, ktorá stála na čele slovenského robotníckeho hnutia, brala svoju ideológiu v podstate nie od Marxa a Engelsa, ale od oportunistov II. internacionály a popierala alebo ignorovala význam dialektikomaterialistického svetonázoru pre teóriu a prax robotníckeho hnutia. Táto skutočnosť sa pociťovala aj po vzniku Komunistickej strany Československa. Dobré podmienky pre obrat a trvalý vzostup rozvoja marxistickej filozofie vytvorili sa na Slovensku až v súvis s boľševizáciou strany. Vtedy vyrástli pri strane niektorí nadaní teoretickí pracovníci, ktorí aplikovali dialektický materializmus na najzákladnejšie problémy politického a spoločenského života. Na Slovensku pôsobili z nich najmä súdruhovia *S z á n t ó a U r x*, ktorí vo svojich článkoch vysvetľovali základné princípy marxistickej filozofie a dokazovali, že osvojenie si dialektického materializmu je jednou z hlavných podmienok správneho pochopenia spoločenského vývinu ako aj jednotlivých objavov prírodných vied.

Je prirodzené, že marxistickí filozofovia, ktorých bol malý počet, nemohli plne čeliť nátlaku rôznych smerov idealistickej filozofie, najmä Masarykovmu realizmu, novotomizmu a novopozitivismu, ktoré sa na Slovensku pestovali na univerzite, v časopisoch a v krúžkoch inteligencie. Nátlak idealistickej filozofie sa ešte viac zvýšil po rozbití republiky a po vzniku tzv. slovenského štátu, keď sa vládňúcou ideológiou na Slovensku stal klérofašizmus. V oblasti filozofie v tomto období stali sa vládňúcimi v rôznych kultúrnych inštitúciách rozličné smery mysticismu a iracionalizmu (Polakovič, Loskij atď.). Proti týmto smerom kladli určitý, avšak nedôsledný, odpor niektorí inteligenti, ktorí nenávideli fašizmus a sympatizovali so Sovietskym svätom, no proti mysticismu útočili viac z pozitivistických ako z materialistických pozícií. Jediným dôsledným bojovníkom proti oficiálnej klérofašistickej ideológii bola naša komunistickej strana, ktorá stála na čele národnooslobodzovacieho a sociálneho zápasu ľudu.

Podstatný obrat v rozvoji dialektikomaterialistickej filozofie nastal po oslobodení našej vlasti roku 1945. Vďaka výchovnej a propagandistickej činnosti strany začali sa idey marxizmu-leninizmu a s nimi aj marxistická filozofia dostávať do vedomia slovenských ľudí. Vo veľkých nákladoch začali vychádzať v slovenčine filozofické spisy klasikov marxizmu-leninizmu. Medzi slovenskou inteligenciou vzniká nebyvalý záujem o marxistickú filozofiu. Mnohí inteligenti, ktorí sa predtým hlásili k rôznym idealistickým smerom, začínajú v tomto období usilovne študovať marxistickú filozofiu a pre-

chádzajú na pozície dialektického materializmu. O marxistickej filozofii sa začína prednášať na univerzite a objavujú sa tiež práce slovenských marxistických alebo k marxizmu spejúcich filozofov. Tento proces sa ešte zintenzívnil po februári roku 1948 a po reforme vysokoškolského štúdia, keď sa na vysokých školách začína systematicky študovať marxistická filozofia a začínajú sa vychovávať marxistickí teoretickí pracovníci.

Pokiaľ ide o význam a kvalitu filozofickej práce v tomto období, treba povedať, že rôzne publikácie a prednášky týchto marxistických filozofov zohrali významnú úlohu v propagovaní marxistického svetonázoru. Súčasne však treba vidieť aj to, že sa v nich odrážala minulosť ich autorov. Niektoré práce, prednášky, boli poznačené zvyškami rôznych idealistických filozofických učení. Súčasne sa možno stretnúť aj s prejavmi dogmatizmu, vyplývajúcimi okrem iného z nízkej marxistickej pripravenosti pracovníkov, ktorí si marxistické učenie iba osvojovali.

V ďalších rokoch opatreniami strany zvyšovala sa odborná pripravenosť filozofických pracovníkov a odstraňovali sa, najmä po roku 1953, ďalší činitelia, brzdiaci rozvoj filozofickej práce, zvyšovala sa aj úroveň filozofických prác. Zvyšovanie úrovne filozofickej práce na Slovensku v tomto období súvisí aj s organizačným a kádrovým upevňovaním existujúcich a budovaním nových filozofických pracovísk, s kvantitatívnym vzrastom filozofických kádrov o mladých pracovníkov, ktorých vychovali naše vysoké školy.

Analýza vývinu filozofie na Slovensku a kádrového zloženia jednotlivých filozofických pracovísk vedie k záveru, že *filozofia na Slovensku je mladou vedou bez významnejších tradícií. Väčšinu pracovníkov v tomto vednom odbore predstavujú mladí ľudia, ktorí sa pre filozofickú prácu pripravovali na našich vysokých školách. Starší filozofickí pracovníci — s výnimkou niekoľkých jednotlivcov — boli v minulosti v zajatí rôznych idealistických filozofických učení a k marxizmu sa dostávali rôznymi cestami počas vojny alebo po oslobodení cez jeho teoretickú stránku, presvedčiac sa o správnosti marxistickej ideológie.*

Toto konštatovanie je mimoriadne dôležité, aby sme správne pochopili súčasný ideovo-politický stav filozofie na Slovensku.

*

Najlepším východiskom analýzy súčasného ideovo-politického stavu je *postoj našich filozofických pracovníkov k uzneseniam XX. sjazdu KSSS a k boju strany proti súčasnému revizionizmu v medzinárodnom robotníckom hnutí, ktorý sa musel viesť súčasne s prekonávaním niektorých prejavov dogmatizmu.* Je to preto, že si udalosti v robotníckom hnutí po XX. sjazde KSSS vyžadovali zvýšenú ideologickú aktivitu strany, stali sa významnou previerkou politickej i odbornej pripravenosti našich filozofických pracovníkov. V článkoch a prejavoch niektorých z nich prejavili sa po XX. sjazde KSSS výrazne vážne nedostatky.

Boli to predovšetkým určité — ako je známe — *revizionistické tendencie niektorých filozofických pracovníkov.* Títo súdruhovia, nedostatočne teoreticky fundovaní a politicky neskúsení, keď boli nútení samostatne vysvetľovať niektoré javy v spoločenskom živote, dostávali sa pod tlakom buržoáznej ideológie a zahraničných revizionistických koncepcií na pozície liberalizmu, vyslovovali názory, ktoré — keby sa ďalej rozvíjali — priviedli by ich do rozporu so základnými princípmi marxizmu-leninizmu. Na tieto pozície sa niektorí súdruhovia dostali tak, že absolutizovali určité nedostatky nášho spoločenského života a posudzovali ich z pozície akejsi abstraktnej demokracie a všeľudskej morálky. Tak sa začali medzi našimi filozofickými pracovníkmi objavovať

zárodky zvláštnej škodlivej publicistiky, ktorá v rozpore so všestrannou konkrétnou analýzou absolutizovala jednotlivé nedostatky, omyly a chyby, zovšeobecňovala ich a povyšovala potom na zákonitosti politickej praxe. Ďalej sa bolo možno stretnúť s prípadom vymýšľania nesprávnej teoretickej koncepcie na vysvetľovanie hybných síl spoločenského diania, kritéria spoločenského pokroku atď.

Ďalším vážnym nedostatkom filozofických pracovísk po XX. sjazde KSSS bolo, že v období, keď strana vysvetľovala významné ideologické problémy, *žili v ideologickej pasivite*. Naši filozofickí pracovníci sa takmer vôbec nezapojili do boja za správne chápanie vedúcej úlohy strany a postavenie inteligencie v našej spoločnosti, nezapojili sa do boja proti rôznym revizionistickým názorom v oblasti kultúry, najmä po sjazde spisovateľov roku 1956, nevystúpili proti nemarxistickým náhľadom na umenie, ktoré hlásali niektorí mladí estetici v Mladej tvorbe, v Kultúrnom živote atď.

Konečne, nechýbali v týchto rokoch na filozofických pracoviskách ani javy, ktoré svedčia nielen o nedostatočnej teoretickej pripravenosti, ale aj o *politickej nevypselosti niektorých filozofických pracovníkov*. Niektorí z nich *maloburžoáznym spôsobom reagovali najmä na kritiku určitých nedostatkov v medzinárodnom robotníckom hnutí*. Tieto nedostatky zveličovali a ich koreň hľadali v podstate socialistického zriadenia. Dostali sa tak až k pokusom o revíziu generálnej línie strany pri výstavbe socializmu a vzor pre to hľadali najmä v počínaní niektorých poľských revizionistov. Tieto snahy sa prejavili u niektorých v požiadavke zvolať mimoriadny sjazd KSČ.

Vďaka úsiliu strany, rozhodnému vystúpeniu komunistických a robotníckych strán v moskovskej Deklarácii proti maloburžoáznym útokom na robotnícke hnutie a jeho ideológiu, spomínané javy sa nerozrástli do veľkých rozmerov, kolísajúci filozofickí pracovníci si uvedomili nesprávnosť niektorých svojich názorov a postupne sa zapojili do ideologického zápasu strany.

Analýza týchto nedostatkov pomáha nám hlbšie odhaliť, v čom sú príčiny zaostávania našej teórie, na ktoré strana neraz poukazovala najmä v období po roku 1953 a ktoré treba v záujme rozvoja tvorivej práce na úseku filozofie odstrániť.

Je to predovšetkým politická nezrelosť, nedostatočná politická a životná skúsenosť značnej časti filozofických pracovníkov. Zvláštnosti vývinu filozofického myslenia na Slovensku ozrejmujú príčiny tejto skutočnosti. Hoci v radoch filozofických pracovníkov — najmä na univerzite — nachádzajú sa niektorí súdruhovia, ktorí sa pod vedením strany zúčastnili aktívne boja za socialistický vývin nášho školstva a kultúry vôbec zvlášť po Februári 1948, nemožno povedať, že by ich väčšina prešla takouto politickou a životnou školou. Väčšina z nich prišla na filozofické pracoviská bez patrnejších skúseností z praktického boja strany a životných skúseností vôbec.

Ďalšou príčinou zaostávania je odtrhnutosť niektorých filozofických pracovníkov od problémov politiky a ideologického boja strany a preto aj neschopnosť správne pochopiť niektoré politické udalosti. Prejavilo sa to výrazne napríklad pri chápaní boja proti dogmatizmu a revizionizmu.

Ostrie uznesení XX. sjazdu KSSS v oblasti teórie — ako je známe — bolo namierené proti dogmatizmu. Avšak vlna revizionizmu, ktorá sa po XX. sjazde zdvihla, spôsobila, že sa *revizionistické nebezpečenstvo stalo hlavným nebezpečenstvom v ideologickom živote robotníckeho hnutia a realizovanie uznesení XX. sjazdu sa nutne muselo diať za ostrého boja proti revizionizmu*. Niektorí filozofickí pracovníci pre nedostatočné straníckopolitické skúsenosti dlho nevedeli pochopiť tento fakt a zdôrazňovali, že vo filozofickej vedeckej práci je aj naďalej dogmatizmus hlavným nebezpečenstvom. Stalo sa tak preto, že sa na vedeckú prácu dívali izolovane od ideologického života strany, že škodlivosť revizionizmu a dogmatizmu skúmali na čisto gnozeologickej rovine.

Unikala im tá skutočnosť, že sa okolo nich samotných na vedeckých pracoviskách začali objavovať revizionistické tendencie ako prejavy buržoázneho, nedialektického reagovania na dogmatizmus, na ktoré sa dívali ako na bežné omyly pri rozvíjaní marxistickej teórie.

Nedostatočná odborná pripravenosť niektorých filozofov, fakt, že v doterajšom svojom vývine zvládli viac výsledky marxistického filozofického myslenia ako jeho metódu, bola vážnou brzdou rozvoja teórie. Je to dôsledkom toho, že mnohí marxistickí filozofiu študovali izolovane od ostatných súčastí marxizmu — politickej ekonómie a vedeckého komunizmu —, že nezvládli marxizmus v celku.

V posledných rokoch urobil sa už rad opatrení na odstránenie týchto príčin, ktoré plodia nežiadúce javy vo filozofii. Dnes však ešte nemožno povedať, že sa tento cieľ už dosiahol. Je pravda, že filozofickí pracovníci vykonávajú užitočnú prácu ako propagandisti strany, Spoločnosti pre šírenie vedeckých a politických poznatkov, vo večernej univerzite atď. *Nemožno však nevidieť zaostávanie filozofie za potrebami spoločnosti, politicko-ideového boja strany, vedeckého a kultúrneho života, nemožno nevidieť odtrhnutosť filozofických pracovníkov od praxe, určitý akademizmus, ktorý často charakterizuje prácu filozofických pracovníkov.*

Nemožno si napríklad nevšimnúť, že práca niektorých pracovníkov Filozofického ústavu SAV je poznačená zvyškami abstraktného, špekulatívneho myslenia, niektoré práce prezrádzajú povrchnú znalosť dialektického a historického materializmu, čo sa prejavuje predovšetkým pri rozpracúvaní spoločenských problémov. V plánoch ústavu v posledných rokoch nechýbajú síce aktuálne problémy, avšak sú to zväčša témy článkov a nie vážnejších štúdií; nemožno povedať, že by ústav ako celok bol dôrazne vedený k teoretickému ozrejmovaniu aktuálnych a naliehavých problémov spoločnospolitickej alebo vedeckej praxe. Jednou z príčin takéhoto stavu je nedostatočné kádrové vybudovanie ústavu.

Pokiaľ ide o druhé významné filozofické pracovisko na Slovensku, o Katedru historického a dialektického materializmu na Univerzite Komenského, treba povedať, že tiež nie je úplne dobudovaná. Za jej vážny nedostatok treba považovať to, že nie všetci pracovníci katedry sú popri pedagogickej práci vedení k hlbšej a systematickej teoretickej, vedeckej práci. Treba postaviť požiadavku, aby v budúcnosti na katedrách marxizmu-leninizmu vôbec pôsobili iba pracovníci, ktorí sú popri pedagogickej, popularizačnej a propagandistickej činnosti schopní aj tvorivej vedeckej práce.

Spoločným nedostatkom oboch pracovísk je, že *v žiadúcej miere nerozpracúvajú teoreticky aktuálne ideologické problémy našej spoločnosti.* Vážnym nedostatkom je aj to, že *len nepatrná časť filozofických pracovníkov rozvíja svoju prácu v súvisе so špeciálnymi vedami.* Takéto „pestovanie“ filozofie nutne vedie k jej dogmatizovaniu, ku scholastike, filozofia sa nerozvíja na základe nových vedeckých poznatkov a prestáva plniť poslanie najvšeobecnejšej teórie a metódy jednotlivých vied. Nedostatočná znalosť špeciálnych vied sťažuje napríklad filozofickým pracovníkom na katedre presvedčovať poslucháčov o správnosti dialektického materializmu a o význame filozofie pre jednotlivé vedy.

Vážnym nedostatkom nášho filozofického života je *aj nedostatok zásadných diskusií o problémoch, ktoré nastoľuje spoločnospolitická alebo vedecká prax.*

*

Ďalšia cesta rozvoja marxistickej filozofie na Slovensku je tá cesta, ktorú ukazuje uznesenie XI. sjazdu KSČ: *„Marxizmus-leninizmus ako veda a základ revolučnej praxe*

musí sa rozvíjať a obohacovať o nové skúsenosti medzinárodného robotníckeho hnutia a o naše vlastné skúsenosti, o zovšeobecnenie prevratných vedeckých a technických objavov našej doby. Najmä ekonomické vedy a naša marxisticko-leninská filozofia budú musieť rozpracovávať mnoho problémov, ktoré bezprostredne súvisia s dovŕšením výstavby socializmu.*

Tvorivé rozvíjanie marxistickej filozofie nie je mysliteľné v uzavretom kabinete, mimo ideologického boja strany, bez životných a politických skúseností. Mladým filozofickým pracovníkom treba umožniť v stranej, pedagogickej a kultúrno-výchovnej práci oboznámiť sa dôkladne s politicko-ideovými problémami strany, nadobudnúť určité politické a životné skúsenosti, bez ktorých prišli po skončení vysokej školy na filozofické pracoviská. Jednota filozofie a politiky sa prakticky uskutoční iba vtedy, keď sa filozofickí pracovníci budú viac ako doteraz zúčastňovať nielen na propagandistickej práci, ale aj na riešení naliehavých ideologických problémov strany. Tak sa filozofické pracoviská stanú skutočnými stranickými pracoviskami. Potreby našej súčasnej spoločenskej a vedeckej praxe si priam vynucujú, aby sa zvýšila účasť filozofických pracovníkov na teoretickom riešení ideovo-politických problémov strany, na riešení problémov vedeckého komunizmu, na uskutočňovaní kultúrnej revolúcie. Ide o to, aby sa marxistická filozofia rozvíjala v súvisi s týmito problémami, aby filozofickí pracovníci zasahovali aktívne do spoločenského diania filozofie vlastným špecifickým spôsobom.

Tvorivé rozvíjanie marxistickej filozofie nie je mysliteľné bez jednoty filozofie a jednotlivých špeciálnych vied. Na filozofických pracoviskách treba zabezpečiť, aby si vedeckí pracovníci podľa svojich pracovných plánov a predpokladov osvojovali výsledky jednotlivých, najmä prírodných vied, systematicky študovali metodologické problémy aspoň jednej špeciálnej vednej disciplíny a prispievali k ich riešeniu. Štúdium filozofie v jednote s jednotlivými vednými disciplínami, najmä prírodnými vedami, treba zabezpečiť aj na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského a na ostatných vysokých školách.

V záujme odstránenia zaostávania filozofie za potrebami spoločnosti mali by sa filozofickí pracovníci na Slovensku sústrediť v najbližšej budúcnosti na rozpracovanie a riešenie najmä týchto problémov: postupné odstraňovanie základných rozdielov medzi fyzickou a duševnou prácou, najmä vzhľadom na súčasnú revolučnú prestavbu školstva; rozširovanie účasti ľudových mas na riadení spoločnosti, najmä vzhľadom na novú organizáciu štátnej správy; národnostná otázka a problém socialistického vlastenectva; vedecký ateizmus; základné problémy marxistickej estetiky (najmä socialistického realizmu); otázky socialistickej etiky, najmä vzťah k socialistickému vlastníctvu a otázky socialistickej rodiny; kritika idealizmu v prírodných vedách, najmä v biológii a vo fyzike; kritika súčasnej buržoáznej filozofie; základné kategórie dialektického a historického materializmu.

V záujme rýchlejšieho vývinu vedeckej práce v oblasti filozofie treba zlepšovať spoluprácu medzi českými a slovenskými filozofickými pracoviskami, organizovať a podporovať výmenu pracovníkov. Ukazuje sa dnes ako nedostatok, že sa vedecké rady filozofických ústavov ČSAV a SAV pravidelne neschádzali, aby spoločne riešili najdôležitejšie problémy vedeckej práce a jej zameranie na týchto ústavoch. Bude užitočné na spoločnom zasadnutí skoordinať plán vedeckovýskumných úloh oboch pracovísk. Taktiež bude osožné rozvíjať systematickejšie a na širšej základni styky so sovietskymi filozofickými pracoviskami, ako aj pracoviskami ľudovodemokratických krajín.

Ďalší rozvoj teoretického myslenia vyžaduje, aby sa v Slovenskom filozofickom časopise a v iných časopisoch, ďalej na schôdzkach filozofov organizovali pravidelne a systematicky diskusie o významných filozofických problémoch a o nových filozofic-

kých prácach. Takýchto diskusií by sa mali zúčastňovať nielen filozofi, ale aj vedeckí pracovníci iných vedných odborov a hlavne stranícki pracovníci. Tvorivé diskusie sú dôležitou metódou rozvoja teoretického myslenia, ako aj spôsobom boja za čistotu marxizmu-leninizmu, za prekonanie nesprávnych názorov. Diskusie budú vtedy plodné, keď pri ich organizovaní budeme vychádzať najmä z tých problémov, pri riešení ktorých sa v minulosti prejavili nesprávne názory revizionistickej alebo dogmatickej povahy, ktoré nie sú ešte prekonané, z problémov, o ktorých sú vyslovené protikladné náhľady a z problémov, ktoré novo nastoľuje náš život. V najbližšom období by sa tak mala prediskutovať otázka straníckosti filozofie a vzťahu idelógie a vedy, podrobnejšie zhodnotiť vývoj a nedostatky filozofie na Slovensku v rokoch 1956—1958 a iné.

Zdokonalenie riadenia filozofickej práce vôbec vyžaduje, aby sa Filozofický ústav SAV stal ešte účinnejším koordinujúcim faktorom vedeckého výskumu v oblasti filozofie. Pod jeho koordinujúcou činnosťou treba rozumieť nie mechanické registrovanie úloh a tém, alebo registráciu počtu filozofických pracovníkov na jednotlivých pracoviskách, ale riadenie vedeckého výskumu, najmä prostredníctvom diskusií o jednotlivých problémoch atď. Filozofický ústav SAV urobil už niekoľko pokusov v tomto smere pri vydávaní zborníkov a niektorých prác. Pôjde o to, aby svoju činnosť v tomto smere ešte zintenzívil a venoval sa jej sústavne. Zlepšenie činnosti Filozofického ústavu SAV vyžaduje nutne aj zdokonalenie činnosti jeho vedeckej rady. Jednou z prvoradých úloh vedeckej rady je zhodnotenie náplne *Slovenského filozofického časopisu*, činnosti jeho redakčnej rady atď., aby sa časopis stal významným pomocníkom straníckych, vedeckých a kultúrnych pracovníkov pri riešení aktuálnych úloh budovateľskej praxe.

V záujme zlepšenia vedeckej práce vo filozofii bude potrebné preveriť rozmiestnenie našich filozofických pracovníkov na vysokých školách a v Akadémii, uskutočniť účelné výmeny medzi jednotlivými pracoviskami tak, aby to zodpovedalo ich úlohám a poslaniam.

Uznesenie byra ÚV KSS orientuje stranícke organizácie a filozofické pracoviská na uskutočnenie kľúčových úloh, ktoré vyžaduje ďalší rozvoj filozofického myslenia na Slovensku. Pôjde len o to, aby sa na týchto pracoviskách čo najzodpovednejšie pre-rokovalo, konkretizovalo a čo najdôslednejšie uskutočnilo.